

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱԽՅԱՆՈՒՄ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ-ՊՕՂՈՍ Ա. ՊԱՊԻ

(1912 — 1978)

Համաձայն Հռովմէական Եկեղեցւոյ մէջ դարերով նուիրականացած օրէնքին, Պապի մը վախճանումէն ոչ աւելի ուշ քան 2^{ու} օրեր ետք, Եկեղեցւոյ բոլոր Կարտինալները (որոնք գրեթէ աշխարհի բոլոր ծայրամասերէն մէկտեղուած՝ ներկայ եղած կ'ըլլան հանգուցեալ Պապի յուղարկաւորութեան) կը փակուին Ս. Պետրոսի աշխարհահռչակ Տաճարի շրջափակին մէջ եղող Սիսթինի մատուռը՝ ուր հանդիսաւոր Ս. Պատարագէ ետք — որով կը խնդրեն Ամենակալին առաջնորդութիւնը նոր Քահանայապետի ընտրութեան գործին մէջ — կ'անցնին զաղտնի քուէարկութեան: Նոր կարգադրութեամբ մը, 80 տարիքը անցուցած Կարտինալներ ո'չ կրնան ընտրիլ եւ ոչ ալ ընտրուիլ: Ուստի, 130 Կարտինալներէն 111ը միայն մասնակցեցան քուէարկութեան: Անյաջող ընտրութեան մը պարագային սեւ՝ իսկ յաջողութեան պարագային ճերմակ ծուխ կը բարձրանայ մատրան ծխնելոյզէն: Պապ ընտրուելու համար Կարտինալ մը պէտք է ստանայ քուէարկողներու թիւին երկու երրորդէն գէթ մէկ քուէ աւելի: Ժողովի նստելէ առաջ, Կարտինալներ կ'երգնուն բացարձակ զաղտնիք պահել քուէարկութեան ընթացքին կատարուած բոլոր անցուդարձերուն մասին: Նմանապէս անոնք փակուած կը մնան յիշեալ մատրան մէջ մինչեւ նոր Պապի ընտրութիւնը:

Ուրբաթ, 25 Օգոստոսի երեկոյեան, Կարտինալները փակուեցան Սիսթինի մատրան մէջ: Շաբաթ, 26 Օգոստոսին սկսաւ քուէարկութիւնը: Կէսօրէ առաջ կատարուած քուէարկութիւնները ոչ մէկուն ապահովեցին հարկաւոր մեծամասնութիւնը քուէներու, բայց երեկոյեան դէմ ծխնելոյզէն դուրս եկած ճերմակ ծուխը կ'աւետէր Ս. Պետրոսի հրապարակին վրայ անծկազին սպառումով խռնուած 200,000 հաւատացեալներու բազմութեան թէ Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ սուզը վերջացած է ընտրութեամբը Պօղոս Զ.ի յաջորդին: 1939ին Պիոս ԺԲ.ի ընտրութենէն ի վեր չէր պատահած որ ընտրութիւնը կատարուէր մէկ օրէն: Ընտրուածն էր Վենետիկի Կարտինալ-Պատրիարք Ալպիո Լուչիանի: Քաղցր անակնկալ մըն էր յուրը, որովհետեւ Կարտինալ Լուչիանի բնաւ չէր պաշտօնավարած Վատիկանի շրջանակէն ներս եւ չէր մէկը հաւանական այն թեկնածուներէն՝ որոնց անունները յեղյեղուած էին ընտրութիւնը կանխող օրերուն: Ուրախ գանգիւններով ղօղանջել սկսան Ս. Պետրոսի եւ Հռոմի ամբողջ եկեղեցիներուն զանգերը: Երեսուդէմի մէջ մօտ կէս ժամ անընդհատ հնչեցին Լատինաց Պատրիարքարանի եւ Ֆրանչիսկեանց վանքի զանգերը: Նորընտիր Պապը, անակնկալէն յուզումնահար, երեւելով տաճարի պատշգամբին վրայ, իր հայրական անդրանիկ օրհնութիւնը տուաւ խանդազին ծափահարութիւններով զինքը ողջունող ծովածաւալ բազմութեան:

Նորընտիր Քահանայապետը ծնած է 17 Հոկտեմբեր 1912ին, Իտալիոյ հիւսիսակողմը գտնուող Կանա-Պօլօրո ցիւղը, համեստ ընտանիքէ: Աստուածաբանական իր ուսումը Հռոմի Գրիգորեան ճեմարանի մէջ ստանալէ՝ ետք, 1935ին ծեռնադրուած է քահանայ: Ունի կրօնական եւ աստուածաբանական նիւթերու շուրջ հրատարակութիւններ: 1955ին ծեռնադրուած է եպիսկոպոս Յովհաննէս ԻԳ. Պապէն: 1965ին նշանակ-

ուած է Վենետիկի Պատրիարք եւ 1973ին ընդունած Կարտինալական ծիրանին՝ Պօղոս Զ. Պապէն: Եւ այդ երկու մեծ անձնաւորութեանց անունը առաւ իր վրայ, կոչուելով Յովհաննէս-Պօղոս Ա.: Իր առաջին ճառին մէջ իսկ, ընտրութեան վաղորդայնին, յայտնեց թէ շարունակողը պիտի ըլլայ երկուքին ալ գործունէութեան, մասնաւորաբար զարկ տալով անոնց օրով սկսած միջեկեղեցական եւումկէիք մերժեցումներուն:

Զորեքշաբթի, 30 Օգոստոսին, Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ, Լատինաց Պատրիարքը հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուց եւ Գոհարանական Մաղթանք կատարեց Նորին Սրբութեան բարօր գահակալութեան եւ արեւշատութեան համար: Ամսոյս 10ին, հանգուցեալ Պապի հանգստեան Պատարագին ներկայ եղող բարձրաստիճան — եկեղեցական թէ՛ պետական — անձնաւորութիւնները ներկայ եղան նաեւ այս հանդիսութեան, որմէ ետք իրենց խնդակցութիւնը յայտնեցին Ամեն. Պատրիարքին եւ Պապական Գերշ. Նուիրակին: Մեր կողմէ ներկայ գտնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս եւ Հոգշ. Տ. Սեւան Վարդապետ:

Նորին Սրբութեան Գահակալութեան հանդէսը կատարուեցաւ Վատիկանի Ս. Պետրոս Տաճարի ընդարձակ գաւթին մէջ, Կիրակի. 3 Սեպտեմբերի երեկոյեան, ի ներկայութեան հոգեւոր եւ աշխարհիկ ականաւոր անձնաւորութեանց, որոնց շարքին՝ Լիբանանի Նախագահ Վսեմ. Էլիաս Սարգիս եւ Ամերիկայի փոխ-նախագահը: Իսրայէլի Կառավարութիւնը կը ներկայացնէր Կրօնից Նախարարութենէն Պր. Իսրայէլ Լիբրէշ: Համեստ հոգևորական, Նորին Սրբութիւնը մերժեց թագ կրել զլխուն եւ գոհացաւ պարզ ու կարճ եկեղեցական արարողութեամբ եւ Ս. Պատարագի մատուցմամբ:

Նորին Սրբութիւնը 263րդ պետն է Կաթոլիկ Եկեղեցիին, սկսեալ Ս. Պետրոս առաքեալէն:

«Սիոն», յանուն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր եւ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան, երկար եւ երջանիկ պաշտօնավարութիւն կը մաղթէ Հռոմէական Եկեղեցւոյ նոր Պետին, յուսալով որ Եկեղեցիներու միջեւ տիրող համերաշխութեան եւ փոխադարձ սիրոյ ու յարգանքի սկզբունքներուն վրայ խարսխուած գործակցութեան ոգին առաւել եւս պիտի սերտանայ ու արդիւնաւորուի ի շահ եւ յօգուտ Քրիստոնեայ աշխարհին:

* * *

Որքան որ ուրախ անակնկալ մը եղած էր Յովհաննէս-Պօղոս Ա. Պապի ընտրութեան աւետիսը, նոյնքան տխուր անակնկալ մը եղաւ գոյժը Նորին Սրբութեան վախճանումին, տրուած Ուրբաթ, 29 Սեպտեմբերի առաւօտուն Վատիկանի ռատիօկայանէն: Սրբազան Պապը քունի իր մահիճին վրայ խաղաղօրէն անցած էր յաւիտենութեան, բաց աղօթագիրքը ձեռքերուն մէջ եւ կուրծքին վրայ, 33 օրերու շաւտ կարճ գահակալութենէ մը ետք: Լուրը խոր տրտմութեամբ համակցց սրտերը 700 միլիոն Կաթոլիկներուն մասնաւորապէս եւ ամբողջ Քրիստոնեայ աշխարհը ընդհանրապէս: Այսպէս յեղակարծօրէն պատմութեան կ'անցնէր նորընտիր Քահանայապետը, որ «Ժպտուն Պապը» իբրեւ սկսած էր ճանչցուիլ իր հօտէն: Եւ իրապէս, զինք ճանչցողներու վկայութեամբ, ժպիտը անպակաս էր միշտ խոնարհ եւ բարեհամբոյր Հովուապետի դէմքէն: Անմիջապէս լսելի եղաւ սուգի զօղանքը Հռոմի բոլոր եկեղեցիներու զանգերուն: Նոյնը նաեւ երուսաղէմի մէջ:

Երեքշաբթի, 3 Հոկտեմբերին, Լատինաց Ամեն. Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ եւ կատարեց հանգստեան պաշտօն՝ Ն. Սրբութեան հոգւոյն համար: Շատ մը հրաւիրեալներու կարգին մեր կողմէ ներկայ էին Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. եւ առժմ. Թարգման Հոգշ. Տ. Սեւան Վրդ., որոնք ապա ցաւակցութիւն յայտնեցին Պատրիարքին եւ Պապական Նուիրակին:

Նորին Սրբութեան յուղարկաւորութիւնը կատարուած է Վատիկանի մէջ, Զորեքշաբթի, 4 Հոկտեմբերի երեկոյեան, սուգի համատարած եւ ճնշիչ մթնոլորտի մէջ: Ազգիս Վեհափառ Կաթողիկոսի բարձր կարգադրութեամբ, Գերշ. Տ. Շահէ Արքեպս. Աճէմեան, Ս. Աթոռիս Դիւանապետը, մեկնեցաւ Հռոմ եւ ներկայ գտնուեցաւ յուղարկաւորութեան, Ս. Պետրոսի գաւիթին մէջ: Քրիստոնեայ եկեղեցիներու ներկայացուցիչներու շարքին, Գերշ. Սրբազան Հայրը ներկայացուց Հայց. Առաքելական եկեղեցին:

* * *

Շաբաթ, 14 Հոկտեմբերի երեկոյեան, վերստին գումարուեցաւ Կարտինալներու ընտրական ժողովը Սիսթինի մատուռին մէջ: Այս անգամ քուէարկութիւնը տեւեց երկու օր: 7 անյաջող քուէարկութիւններէ ետք, Երկուշաբթի, 16 Հոկտեմբերի երեկոյեան ընտրուեցաւ 264րդ Պետր Կաթողիկ եկեղեցւոյ, յանձինս Լեհաստանի Քրաթու քաղաքի Կարտինալ Քարօլ Ուիթօլայի, որ կոչուեցաւ հանգուցեալ Պապի անունով Յովհաննէս-Պօղոս Բ.:

Նորընտիր Պապին կենսագրութիւնն ու զահակալութեան (կատարուած Կիրակի, 22 Հոկտեմբերին) առթիւ կատարուած հանդիսութեանց նկարագրութիւնը կը վերապահենք Ամսագրիս յաջորդ համարին:

